

szervezőség és kiadóhivatal:
 Kolozsvár, St. Baren
 Pcs (Brassai-utca) 18
 Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal
 277, 228 és 1947
 2. sz. — — — 228
 Egy száza ára pályaszerződés szerint

UJ KELELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Romániában
 Egész évre — — 1150
 Félévre — — — 600
 Negyedévre — — 320
 Egy hónapra — — 110
 *
 Csehszlovákiában
 Egy hónapra — — ek 40.—
 Egy szám — — — — —

1927 február 1 Kedd

Ciuj Kolozsvár X évfolyam 24 szám

5687 Söbat 29

Sic transit gloria mundi...

A légy, udvarias, csupa tapintat-szavak, melyek Chamberlain ajkairól a kínai kérdéssel kapcsolatban elhangzottak, minden kétséget kizáróan bizonyítják, hogy Anglia Kinában vereséget szenvedett. Unalomig elcsépett megállapítás ez már, de mert jelentősége gigászi méretű, nem fölösleges a mindig kínálkozó új szempontok szerint újra és újra kihangsúlyozni. Chamberlain tagadja, hogy Anglia imperialista szándékokkal avatkozna be a kínai ügyekbe, de épen, mert tagadja, nyilvánvaló, hogy szándékaiban és akaratára szerint tényleg imperialista.

Anglia minden hódítását, melyet a múltban végzett, elszánt harcok és véresen levert lázadások dátumai jelzik. Akkor azonban még fegyvertelen és főleg ömudatlan népekkel állott szemben, amelyek nem tudtak ellentállani világhírű akaratának. A világ azonban nagyot fordult: Keleten nagy regenerációs folyamat ment végbe a lelkekben, melyet az orosz propaganda hallatlan tudatossággal és eréllyel vitt véghez. Kína, a gigászi néptenger hosszú évtizedek apátja után a lelkesedés és ömudatoság dagályába magasodott fel, még pedig olyan erővel, mely nemcsak felelmetes, hanem egyben ömudatosan feszül gátként szembe minden elnyomással.

Kétszázmillió felfegyverzett nép pedig olyan hatalmas erő, mellyel szembeállani nem csak Anglia nem próbálkozhat meg eredményesen, hanem egy nemzetközi csapatos erővel sem. Már lélektani motívumok alapján is elképzelhetetlen, hogy egy, a lelkesedés paroxizmusában izzó nagy népet sikeresen támadhasson meg egy minden lelkesedésművelő hadsereg, legyen az a gyilkoló technika minden vívmányával felszerelve bár. Hiszen a legomló angol vagy amerikai katonák is tudja ma már, hogy Kinában egy hatalmas szabadságharc feszül egy idegen kizsákmányolás ellen, tudja ezt egy világháború borzalmaitól, melyben nyilvánvalóvá vált, hogy a hangzatos jelszavak mögött semmi realitás nincsen.

Az angol konzervatív politika vezérei, akik lelkiük legmélyén azt az akaratot rejtegetik, mely legkevésbé végleg leszámolna a kínaiakkal, hogy ekként „megválthassák” őket az európai civilizáció mérge által, nagyon is mérlegre tették szavukat, mikor szinte szentimentális ellágyulással hirdették, hogy tőlük távol áll minden agresszivitás, ők igaz barátjai Kinának, csupán „jogaikat” akarják megvédelmezni.

Am, bármennyire szelidek ezek a szavak és bármennyire a visszavonulóban lévő angol imperializmus vezényszavaként hallatszanak, a kínai tömegekben még ilyen formában sem igen fognak visszhangra találni. A forradalmi lélektan szerint a cselekvés dinamikus leűdálésében nem igen van lehetőség arra, hogy olyan jogok „jogoságát” felfuthassa az alumaradt ellenfél, melyet annak idején fegyverrel az imperialista erőszak erejével harcolt ki magának a mai győztesrel szemben.

Ha Anglia mégis fog bizonyos eredményeket elérni Kinában, akkor ez inkább a katonai kormány politikai tapintatosságának lesz be tudható, mely nem akarja elvágni a jövő lehetőségeit és nem akar mindenesetre harcot ott, ahol békével is elérhet mindent.

Kétségtelen, hogy Chamberlain kijelentései világtörténelmi jelentőségűek. Cane szójárás szavai voltak, melyeket azonban nem belátás, hanem az erőviszonyok okos mérlegelése kényszerített ki. Anglia elismeri, hogy a mult tartóhatatlan, hogy Kinát virágzó államnak akarja látni, mialatt mála akkordal, a beszédes néma-

ság szavaival ismeri be, hogy mindez rettentően féj atyai szívének.

Az angol imperializmus visszavonulóban van. Nem szándékaiban, nem hajlamaiban, de ténylegesen. Anglia világbirodalmát alkotó energiái hanyatlásba fordultak, amit nemcsak az bizonyít, hogy kővéleményének jelentős része fordult szembe a kínai akcióval, de dominiumainak és vélt, vagy tényleges szövetségeseinek többsége is.

Franciaországban nagy az izgalom Mussolini interjúja miatt, melyben Olaszország terjeszkedésének szükségességét hangsúlyozta

As olasz fascista sajtó az új német kormányt dicsőíti

(Bécs, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Neue Freie Presse” római tudósítója vasárnap szenzáció: Mussolini interjút köölt. Mussolini interjújában elmondta, hogy a fascista állam az erő és politikáját folytatja és igazsággal oltalmazza az erőszakot. A fascizmus dicsőiségre és helhatatlanságra törekedik. Olaszország képessége egyre jobban szaporodik. Az olasz föld alig tudja letelepíteni polgárait. Olaszországnak terjeszkednie kell, különben az olasz föld nem fogadhajtja be polgárait, mely esetben robbanás következhetik be. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy háborút kezdünk valamelyik szomszédunkkal, mert tudom, hogy új világbirodalmak nem napok vagy évek alatt alapíthatók. Nagyolaszország létrehozásához a sors akaratát, ha kell, dolgozik, ha kell, harcol. Olaszországnak terjeszkednie kell, amit azonban békés úton akarunk elérni.

Páris, január 31. Francia körökben Musso-

lini interjúja nagy izgalmat okozott. Ugy vélük, hogy Olaszország végleg szakítani akar Franciaországgal. Mussolini jövő politikájának célja a Németország felé való orientálódás és Locarno felbontása, valamint Franciaország háttámadása.

Roma, január 31. A hivatalos „Popolo D'Italia” a német kormány összeállításáról azt írja, hogy az új kormány erősen jobboldali irányzatú és megérdemli egész Európa éber figyelmét. Hindenburg csak a tömeg akaratát nyilvánította ki. Ha a választást ma elrendelnék, a választók ugyanolyan változtatásokat végeznének a pártokon, mint amilyent Hindenburg végrehajtott a kormányban. Németországnak jobboldalra igazodnia kell, mert megszabadult az ellenőrzéstől és gyógyulófélben van. Európa helyzete ma már nem az, amit Versaillesben megteremtettek.

Páris, január 31. A párisi szövetségi katonai bizottság ma a nagyköveti értekezlettel egyidőben összejött. Ha megegyeznek, akkor a nagyköveti értekezlet nyomában megállapítják, hogy Németország eleget tett lefegyverzési kötelezettségének, ellenkező esetben déután folytatják a tárgyalásokat.

Kétszáztagu rokkant-küldöttség vonult fel a kamara ülésére

Tovább folyik a CFR reorganizálásának tárgyalása

(Bucuresti-Bukarest, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Braescu elnökolt. A miniszterek közül Meissner, Berlescu, Valeanu, Dori Popovici és Jonescu vannak jelen. Napirenden a hadiözvegyek és rokkantok kérései szerepelnek és ebből az alkalomból kétszáztagu hadiözvegy és rokkantokból álló küldöttség jelent meg az ülésen.

Jancobescu tábornok kéri, hogy a kamara vegyen tudomást a rokkantak, hadiözvegyek és hadiárva óhajairól, amelyeknek megoldása államérdék. Az elnök Braescu közli, hogy értesíteni fogja a kormányt. Tüntetés fölösleges, a kormány és a képviselőház tudatában van, ez irányu kötelességének.

Hancu dicéeri Marzescut a liberális igazságügyminisztert, aki a rokkantakkal szemben megértő eljárást tanúsított.

Cuza is kéri a tegnapi kongresszuson elhangzott kívánságok teljesítését. Bratianu Vintileu kifejté, hogy a liberális párt a lehetőséghez képest teljesítette a rokkantak kéréseit és a munkaképteleneket támogatta. Végül Jancobescu tábornok kifejtette, hogy a tegnapi tüntetés megakadályozása félreértésből történt. Valeanu a kormány nevében ígéretet tesz, hogy gondjuk lesz a rokkantakra.

Mitilneu külügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be stockholmi nemzetközi postaegeyer-

mény ratifikálásáról. Florea kéri a számmári utak javítását. Meissner közmunkügyi miniszter beismeri, hogy az utak rossz állapotban vannak és ígéri, hogy februárban törvényjavaslatot nyújt be, mely megfelelő hitelt fog rendelkezésre bocsájteni a helyzet javítására.

Buzdugan kéri a beszarábiai erőszakos adóbehajtás beállítását.

Ezután áttértek a napirendre és folytatták a CFR reorganizálásáról szóló törvény tárgyalását. A 4 szakasznál Cuza kéri, hogy időknek ne lehessenek tagjai a CFR igazgatótanácsának.

Valeanu miniszter kifejti, hogy helyet kell adni a külföldi öke képviselőinek, amennyiben az államveszélyek újjáépítésére hitelt nyújtanak.

Madgearu javasolja, hogy a 4 es szakasz módosítását és ezerről az igazsátság tagjai legyenek az állam képviselői, egy gardász, egy pénzügyi szakember és egy mérnök.

A szenátus ülésén Pop nemzeti párti szenátor a közoktatásiügyi miniszter figyelmét felhívja a ploesti leánygimnáziummal történt szabálytalanságokra.

Trancu Jasi munkügyi miniszter a munkakamarák és a legfőbb munkügyi tanács szervezéséről szóló törvényjavaslatot terjeszti a szenátus elé.

Elhalasztják az ezévi cionista világkongresszust?

(Bécs, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Távirati Iroda jelenti Newyorkból, hogy megbízható forrásból nyert értesítések szerint az 1927 augusztusára, Prágába tervezett cionista világkongresszus időpontját valószínűleg elhalasztják. A kongresszus elhalasztását hír szerint az tenné szükségessé, hogy a Jewish Agency végleges megalakítása ősz előtt nem valósítható meg. Az a bizottság ugyanis, amelyet Weizmann Chaim és Louis Marshall, az amerikai cionista zsidóság vezetőjének meggyezésére alapján Palesztinába delegáltak, az ország helyzetének és gazdasági lehetőségeinek tanulmányozására az ősi hónapok előtt aligha végezhet munkájával. Miután a bizottság jelentéstétel előtt a Jewish Agency nem alakulhat meg, Weizmann Chaim dr. pedig befejezett tényekkel akar a kongresszus elé járulni, szükségesnek látszott a kongresszus elhalasztása.

A cionista világszervezet londoni főirodájában nem erősítették meg ezt a híradást.

A zsidó történelem filozófiája

(Cluj-Kolozsvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap este a neolog elemi iskola nagytermet zsúfolásig megtöltő közönség előtt tartotta meg Giszkalay János harmadik és befejező előadását „A zsidó történelem filozófiája” címen, a kolozsvári Akadémia-Báriszta VIII. kulturstálya keretében.

Többek között a következőket mondotta:

— Aki a zsidó történelem folyamát figyelemmel kíséri, az ennek a történelemfolyamnak külső megnyilvánulásában valami olyan egészen különös rendszerezést, ritmusszerűséget tapasztal, ami a gondolkodó agyat meghökkeníti és önkéntelenül is a tenger állandóan váltakozó dagályában és spályában megnyilatkozó ritmusára emlékezteti. Ez az egészen különös rendszerezés és ritmusszerűség még erősebben szembetűnik, ha a zsidó nép prehisztórikus történetét is belekapcsoljuk a zsidó történelem folyamába.

Háromezerhatszáz évvel a keresztény időszámítás előtt Palesztina semita ország volt. Történelmi tények bizonyítják, hogy semita törzsek lakták. Ebben az időben azután az egyiptomi világhatalom elfoglalta az országot és véget vetett a semita uralomnak. Ezer évvel később a semiták visszafoglalják Palesztinát, még pedig bizonyos „ivri” nevű semiták, akiknek talán egyik kézi vezére a bibliai Ábrahám Haivri volt. Ujabb ezer év múlva Egyiptom megint véget vetett az ivri uralomnak. A palesztinai ivrik messzi rokonságot a híres telmarnai lelet levelében említett chabirik hlába jönnek testvéreik segítségére: a határterületeket ugyan fel tudják szabadítani, de a tulajdonképpen vett Palesztina egyiptomi uralom alá kerül, a palesztinai ivrik kénytelenek elhagyni országukat és Jákob vezetéke alatt Egyiptomba vonulni.

Ami ezután következik, az már zsidó történelem. Kétszázöt év múlva el Jákob Egyiptomba vonulása óta és az ivrik Mózes nevű vezérük vezetéke alatt kitörnek Egyiptomból és újra elfoglalják Palesztinát. Majdnem ezer évig birtokukban tartják az országot, míg 586-ban a keresztény időszámítás előtt, a babiloniai nagyhatalom megint véget vet a héberék palesztinai uralmának és Nebukadnézár Babilónia királya fogságba hurcolja az egész héber népet, akiket most már zsidó néven ismer a történelem. Nem egészen hetven évig tartó babiloniai fogság után a zsidók ismét visszamennek régi országukba és pontosan 167-ben a keresztény időszámítás előtt, a Makkabbeusok szabadságharcában kivívják állami függetlenségüket, hogy a keresztény időszámítás 70-ik évében Titus elfoglalja Jeruzsálemet és a zsidó nép újra szétszóródik, de most már a világ minden tájára. Az utolsó szétszórás kétezer esztendeje tart.

— Hetezer esztendő történelmének száguldótunk végig — mondotta Giszkalay — ezalatt a zsidó nép négyszer szóródott széjjel ősi földjéről és négyszer özönlött vissza valami ösztönös érzéstől hajtva, valami érthetetlen parancsnak engedelmessé. Szétszórás, — visszatérés, a szétszórás-visszatérés ár és apály lüktető ritmusa a zsidó történelem folyamában. Nem véletlen: titokzatos erők, gigászi akaratok működnek közre és az okot nem a külső körülmények véletlenjében, hanem annak a népnek a belső adottságában kell keresni, amellyel ez a csodálatos jelenség állandóan megtörténik.

Valamely nép lényege mindig azokban az alkotásokban táruul meg előttünk, amelyekben az illető nép kiéli magát, melyekben az illető nép génusza mintegy megörökíteni kívánja

magát. Róma lényege: circus maximus, a császárság, a hadsereg számára készített országutak, Vergilius Aeneasa. A milói Vénus szobra, az Odüsszea, Sappho, néhány megmaradt szerelmes verse: Hellas.

A zsidó nép: a biblia. Ez az egyetlen — a szó felsőbbrendű értelmében is egyetlen — amelyben a zsidó nép génusz kiélte magát. És bár a biblia könyvei különböző korokból származtak, különböző emberek alkotásai, az azokban foglalt etikai törvények egy és ugyanazon szellemet sugározzák ki: a mózesi tanok szellemét. És ha e törvények, tanok etikai lényegét kutatjuk, az első pillanattól szinte megdöbbentőnek tejszövevényre bukkanunk. Egyrészt a korlátokat nem ismerő, az egész emberiséget, az egész természetet nagy világszerepet, másrészt a nemzeti partikularizmus és exkluzivitás. De ha ezeket a látzólag kiegyenlíthetetlen ellentéteket szemügyre vesszük, rájövünk, hogy az ellentétek tulajdonképpen egymásnak kiegészítői. Csak figyelemmel kell végigolvasni azokat a mózesi törvényeket, amelyek látzólag a nemzeti gyűlölettel vannak átitatva és rájövünk, hogy azok a kozmikus etika szeretetéből és féltésből fakadó preventív intézkedések csupán. A kozmikus etikát féltik ezek a törvények és azt a nemzeti génuszt, amelyből ez a kozmikus etika kisarjadott. Ezzel megadtuk a bibliai etika, a szintetikus zsidó etika lényegét, amelynek két teljesen egyenrangú összetevője egyrészt az univerzális tendenciákba csúszó általános emberi, másrészt a szigorú exkluzivitásba visszavonuló speciális nemzeti lélek. Ez a két összetevő állandó harcban van egymással, hol egyik, hol a másik van túlsúlyban.

Ha ennek a felismerésnek szemstögéből nézzük a zsidó történelem folyását, akkor magyarázatot kapunk arra a csodálatos, ritmikus lüktetésre, az újra és újra ismétlődő zsidó szétszórás és visszatérés példátlan fenoménjére. Nemzeti exkluzivitás; centripetális erő: az államalapítás magával hozza a nemzeti érzés túlsúlyát, ez a túlsúly felbillenti a mérleget és túlsúlyba kerül az általános emberi, a nemzeti korlátokat ismerni nem akaró univerzalizálás. Ez viszont gyöngíti a nemzeti politika erejét, az első szélvihar elöpri a népet és széjjelszórja a világ négy sarkába. A széjjelszórásban újra gyülekeznek a nemzeti erők, új életre kel a szintetikus zsidó etika és újra megkezdődik a visszatérés, a zsidó államalakítás. Ez az, amit én az átfogó történelmi meglátásnak, a zsidó nép filozófiájának nevezek.

Ez a lényeg nyilatkozott meg a zsidó nép történelmének első három periódusában. A zsidó szintetikus etika negyedik megtestesítője: Herzl Tivadar. Az aszimiláció szétszórására: nemzeti megújulás, államalapítás, amelynek épen most vagyunk a kezdetén.

A magasszárnyalú előadást, amelynek végén a hallgatóság hosszantartó, meleg ünneplésben részvételre Giszkalay Jánost, eleven és változatos vita követte.

Sombat este „Zsidók a modern világrodalomban” címmel Salamon László tartott nívós, tartalmas előadást, amelyet lapunk holnap számában ismerhetünk.

Gramofont és lemezt

jó, olcsón LEPAGE-nál, Kolozsvár, vehet.

Influenzánál,

járványos megbetegedéseknél a

Hyperol

megvéd

a szájüreg és légutak fertőzéses megbetegedései ellen.

Mint tabletták és szájviziab-

letták kerülnek forgalomba

A zsidók a világ pionirjai Palesztinában

Irta Wedgewood ezredes, az angol birodalom volt minisztere

A palesztinai zsidó kolóniák való ázzal gondolkodtak az európai experimentáló politikusokról. Ezek az európai politikusok abban a helyzetben vannak, hogy Palesztina területén a mezőgazdasági és szociális kísérletek minden formáját tanulmányozhatják: kísérleti laboratóriumok, fajsoklák, nevelőintézetek, csecesmőthozók és a mezőgazdaságnak minden formája rendelkezésre áll. Régi formája individualiztikus birtokok és új kommunisztikus telepek és ezek közül mind egyik egy-egy külön individualiztikus kísérleti és kísérleti formát tár a kutató elé. Mindannyian csak egyben egyeznek meg, hogy mind egyik telep lakói a saját telepüknek szociális kísérletek tartják a legjobbnak és legideálisabbnak és meg vannak győződve arról, hogy előbb, vagy utóbb a többi chalucok és telepek is el fogják ismerni ezt a nyilvánvaló igazságot.

Ha az ember az angliai mezőgazdasági tanulmányozza és érintkezik velük, akkor ezek a mezőgazdák és földművelők kifogyhatatlanok a panaszkodásban emberek ellen, a természet ellen és a politikusok ellen. Sápadt emberek ezek, eltompult életük és selemiesetre sem boldogok. De hát a dolog úgy van, hogy Angliában nincsenek is szabad parasztok. A mezőgazdaság itt annyit jelent, hogy valamely urnak dolgozni. Ezzel szemben Palesztinában szabad paraszti réteggel állunk szemben. Olyan zsidók, akik munkásoknak dolgoznak és az ilyen munkaviszonyban meg is maradnak, csak nagyon ritkán láthatók. Mindannyian saját birtokot, saját földet kívánnak. És akár Nahalalba megy az ember az individualista gazdálkodók közé, ahol mindenkinek meg van a maga darab földje, a saját háza, saját szántói, szőlői, kertjei és fűvelői, akár Daganját látogatja meg az ember, ahol husz család egyetlen családi közösségben él, ahol az egyesek családtagok önzetlenséggel dolgoznak egymásért, — az emberek sehol sem panaszkodnak, a gyerekek sehol sem koldulnak és még csak nem is félnek. Olyan biztosak a maguk jogában, hogy nem érzik szükségét annak, hogy ezt a jogot bizonyítsák.

Nagyon könnyen lehetséges, hogy a nagy kvaca nem fog tudni fenmaradni. Az ilyen önzetlenség olyan erény, amely már szinte találatos ahhoz, hogy a nemzeti ideálért való lelkesedés és a kivívott szabadság érzésében való feloldadás nélkül természetes úton maradjon fenn. De bizonyos az, hogy a következő generációnak, szoktak a gyermekeknek, akik most nevelkednek fel a kvacokon meg van az alkalmuk, hogy olyan mentális szerezenek megkísérts, amely mentalitás annyira különbözik a világ bármely más táján élő mezőgazdasági osztályok mentalitásától, hogy csak a feláldozás néző ember állíthatja, hogy ezek a kvacok minden hatás nélkül fognak eltűnni Palesztina területéről. A palesztinai kolóniák legjobb példája az asszonyok és a gyermekek szellemi és testi kiváltsága. A kvaca nagy kommunisztikus családja talán természetellenes jelenség, de a jelen állapotban olyan előnyt jelent, amelyet minden látogató kénytelen elismerni. Minden tul pedig ezek a kvacok egy olyan problémát oldottak meg, amely

probléma nyugateurópai

landokban sok fáradságot és

Nyilvánvaló, hogy a sz

és szakértőkkel dolgozó me

jobb mód a termőföld kib

is érezték a munkásoko

azt is, hogy egyre bőve

amelyet az amerikaiak „B

neveznek, amely amerikai

esd ki ki, hogy vagy az áll

társaság szles kiterjedés

tart fenn és ugyanakkor a

a saját iparüzemeiben dol

éreznek azt is, hogy az az

reformátor szívballi ügye

szabad emberek, szabad

részére szántanak, ve

minden gyakorlatiaságot

látezik, hogy a kvacok ezt

ták. A kvacokban ott tal

jedési gazdasági rendszert

saját kebelten belül a k

traktor szakértőket, a méh

és bűnös tiltványok szke

tés szakértőt és mindzok

egy ilyen nagy alapon

szemben szükség-sek. De

értők nem valamely ura

hanem saját maguknak.

Canadában, ahol a közcs

talán nem olyan fárads

például Nahalalban, ahol

ládja számára dolgozik. De

Ais-Caradban több a szak

erőtebb az.

Mindenestre felemelő

nek az új Jeruzsálemnek

dasági viszonyok, valami p

a néző elé. Ezekben a falu

és nincsenek szegények. T

csak egyszer esznek húst,

sége husz eppen a klímab

menoi minden nap, hogy a

gassák és talán új cipőt

sárolni megkísérnek, mint

binson Crusoentk ugyanez

gekkel kellett megkísérni

ahogy ezt a mesebát a

mindzsal, amiben éppen h

ugy szállítja a Keren Haje

séges berendezési tárgyak

családoknak szükségé van

tet meghódítsák.

A falu vénei minden es

közösen határozzák meg, h

munkába kell kezdeni. A g

egységes, mert mindent k

határozzák el. Éa ugy sejt

emberek között is vannak

de amikor már nem bírják

kíválnak, mert a munka e

jeven önkéntes munka. Ké

fognak elkövetni addig, am

ren HajjezódnaK visszafizet

lábakon állhatnak. De sokk

is saját szervezettek, s-ját

saját módszerek van, min

vezetése alatt volnának kény

napról-napra előírni nekik

parancsoló embernek puszt

a munkában és a vállalkozá

örömet, amely érzések

kolónisták mindentütt tapaz

Az egyetlen bíráló szó,

kimondani, az, hogy a pale

kevés a gyermek, hogy a gy

jó és az, hogy a világ min

dokol elég ember Pales

mevláthassa azt, amit tenni

hassa azt a különös jelens

zsidó kolóniáa reprezentál,

esztendő távollét és talj

után is mennyire nagy és v

nek az embereknek a lelt

Amikor Palesztina földjé

ságba nemtem, ahol azt tap

Palesztinában keresztszám

él a termőföldön. addig Mac

létkedés-el 600.000 embert

STAN

gyárraktár LEPAGE Clu

probléma nyugateurópai munkáscsoportoknak általánosan sok fáradtságot és fejátfáradtságot okozott.

Nyilvánvaló, hogy a széles alapon, nagy tökével és szakértőkkel dolgozó mezőgazdasági üzem a legjobb mód a termőföld kibaszalására és ezt mindig is éreztük a munkások munkáján belül és éreztük azt is, hogy egyre közeledünk ahhoz a rendszerhez, amelyet az amerikaiak „Bonzsna” földművelésnek neveznek, amely amerikai rendszer abban csúcsosodik ki, hogy vagy az állam, vagy valamely gazdag társaság széles kiterjedésű mezőgazdasági üzemet tart fenn és ugyanakkor a mezőgazdasági termékeket a saját iparüzemeiben dolgozza fel. Éreztük és érezzük azt is, hogy az az ideál, amelyet minden reformátor szívből úgy érez, hogy tudnivaló szabad emberek, szabad földön a saját maguk részére szántanak, vessenek, tulajdonképpen egy minden gyakorlatiaságot nélkülöző utópia. De ugy látszik, hogy a kvucák ezt a problémát megoldották. A kvucákban ott találhatjuk a nagy kiterjedésű gazdasági rendszert a szükséges tőkét és a saját kebelükön belüli a különböző szaktörőket a traktor szaktörőket, a méhész szaktörőket, a dobný és bunén állatvnyek szaktörőit, a baromfitenyésztés szaktörőit és mrd-zokát a szaktörőket, akik egy ilyen nagy alapon dolgozó mezőgazdasági üzemben sítkség-sék. De ezek az emberek és szak értők nem valamely ország részére dolgoznak, hanem saját maguknak. Lehetőség, hogy Ain-Csarodban, ahol a közösség számára dolgoznak, talán nem olyan fáradtságos a munkájuk, mint például Nabababban, ahol mind-egyik a saját családjá számára dolgozik. De ez is igaz, hogy ott Ain-Csarodban több a szaktudás és kevesebb az erőtelenség.

Mindenestre felemelő dolog látni azt, hogy ennek az új Jeruzsálemnek minden falujában a gazdasági viszonyok, valami pártltn jelenséget tárnak a néző elé. Ezekben a falukban sincsenek gazdák és nincsenek szegények. Természetesen havonként csak egyszer esznek húst. De lát kinek van szük sége húsra ebben a klímában. Haifába se tudnak menni minden nap, hogy a mozielőadásokat látogassák és talán új cipőt sem tudnak annyiszor vásárolni maguknak, mint abányszor szeretnek Robinson Crusoe-ék ugyanezekkel a lényelmelenségekkel kellett megküzdeni és éppen úgy, mint ahogyan ezt a mesebeli sz isten mindig ellátta mind-azzal, amiben éppen hiányt szenvedett, éppen úgy szállítja a Keren Hajjeszód mindazkat a szükséges berendezési tárgyakat, amelyekre a telepes családoknak szüksége van ahhoz, hogy a természetet meghódítsák.

A falu vénei minden este egybegyülekeznek és közösen határozzák meg, hogy másnapon milyen munkába kell kezdeni. A gazdaság vezetése teljesen egységes, mert mindent közös megegyezés alapján határoznak el. Én ugy sejttem, hogy ezek között az emberek között is vannak haszonleső individuumok, de amikor már nem bírják tovább, akkor egyszerűen kiválnak, mert a munka ezekben a kvucákban teljesen önkéntes munka. Kétségtelen, hogy sok hibát fognak elkövetni addig, amíg a tartozásaikat a Keren Hajjeszódnak viszfizethetik és valóban a saját lábukon állhatnak. De sokkal jobb, hogy még így is saját szervezték, saját gazdasági stabilitásuk és saját módszerük van, mintha valamely bürokrata vezetése alatt volna nekik kénytelenek dolgozni, aki napról-napra előírja nekik a tennivalókat. Mert a parancsok embernek pusztá jelenléte is megszünteti a munkában és a vállalkozás balaadoságában rejlő örömet, amely érzések nagyban hozzájárultak a kolonisták mindenütt tapasztalt boldogságához.

Az egyetlen bíráló szó, amelyet kötelességgem kimondani, az, hogy a palesztinai kolonisták között kevés a gyermek, hogy a gyermeknevelés nem eléggé jó és az, hogy a világ minden részéből nem zarándokol elég ember Palesztinába csak azért, hogy megláthassa azt, amit tenni lehet és hogy megláthassa azt a különös jelenséget, amelyet a Palesztina zsidó kolónia reprezentál, hogy tudnivaló kétezeresztendő távollét és tájából való kiszakítottaság után is mennyire nagy és virulens tud lenni ezeknek az embereknek a lelkeiben a földességek.

Amikor Palesztina földjét elhagytam, Görögországba mentem, ahol azt tapasztaltam, hogy amíg Palesztinában keresztszámban csak harmincezer zsidó él a termőföldön, addig Macedóniában egyetlen intézkedésrel 600.000 embert telepítettek le. Bizonyos

az, hogy ezeknek nincs olyan jó dolguk és hogy ezek az emberek sokkal alacsonyabb kulturájuk, mint a palesztinai zsidó kolonisták, de ez a görögországi kísérlet, amelyet egy angol ember és angol tőkével kezdeményezett, arra alapítja jövedő sikerét, hogy módjában volt a telepítőtársaságnak minden telepes részére földet adni, amely földeket arra

való tekintet nélkül tudott megvásárolni ez a vállalkozás. Adja Isten, hogy Palesztinában ugyanilyen könnyű lefolyású legyen ez a processus. Mert vég-eredményben minden eredményes kolonizáció nem egyéb, mint földprobléma és annak a problémája, hogy az embernek utat adjunk a természet felé, a természet kihasználására és értékek termelésére.

Elhalasztották az új vasúti személytarifa életbeléptetését

(Cluj-Kolozsvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától) Bukaresti jelentés alapján az Uj Kelet is megírta, hogy CFR január 31-én éjjelkor életbelépteti az új vasúti személytarifát, míg az olcsó teherárudiszabás csak április elsején lép életbe. Annak ellenére, hogy az új díj-szabás már teljesen elkészült, várakozással elhalasztották az életbeléptetését, alighanem ugyanolyan okokból, mint amelyek a már kihirdetett tehertarifa életbeléptetését akadályozták meg január elsején. Az új tarifa életbeléptetésének elhalasztását a CFR vezérigazgatósága a következő szövegű körlevélrel hozta a vasúti végrehajtószervek tudomására: A személy- és podgyásztarifa, valamint az új bérletjegyek árának életbeléptetése, amelynek a szolgálati rendelkezések és költségek értelmében február elsején kellett volna életbe lépnie, újabb intézkedésig halasztást szenved. Február elsején túl is tehát a személyforgalomban ugyanazok a rendelkezések és menetdíjak maradnak érvényben, amelyek most is érvényben vannak, vasvis azok a díjak, amelyeket 1926 szeptember 15 óta kell fizetni. A bérletjegyek után az 1926 október elsején kelt rendeletekben közölt árak fizetendők.

Ellentétes hírek Goga belügyminiszter párisi útjáról

A nemzeti párt fontos problémákról tanácskozik

(Cluj-Kolozsvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti párt kolozsvári lapjának, a „Patria”-nak, vasárnap számban egy óriási feltűnést keltező cikk látott napvilágot. A lap szerint Goga Octavian belügyminiszter a Simpon expresszrel hirtelen Párisba utazott. A „Patria” szerint Goga párisi útjára azért volt szükség, mert Ferdinand király, a beteg apa, látni kívánja fiát.

események hallucinációinak hatása alatt arról ad hírt, hogy Goga belügyminiszter szombaton este Párisba utazott. Híreket helyen utána járva a dolognak, megállapítottuk, hogy a hír teljes egészében fantázia szüleménye. Goga Octavian ma is Bukarestben van és ellátja tárcájának ügyét.

Ezzel a fontos utazással kapcsolatban a „Patria” azt is megírja, hogy Goga párisi útja nagy politikai eseményt jelent. A lap szerint Maniu Averescuval hosszasan tárgyalt és a kérdésben megegyezés is jött létre közöttük. A nemzeti párt összes politikussait Bukarestbe hívták és közölték Popovici Mihai szombaton kihallgatáson volt Maria királynénál.

A késő esti órákban a felhivatalos Rador távirati iroda az alábbi dodonai hangú jelentést adta ki: Ma délután a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága Maniu elnökletével ülést tartott. Az ülésen megjelent a bizottság valamennyi tagja, a Kolozsvárt betegen levő Vajdát kivéve, Maniu ismertette a belpolitikai helyzetet. Beavatott körök rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak a mai értekezletnek, amely hivatalosan igen fontos határozatokat hozni. Éppen ezért az értekezlet hosszabb lefolyású és lapzártakor még tart. Az „Adeverul” értesülése szerint Maniu és Mihalache álláspontjai teljesen megegyeznek.

A „Patria” fenti cikkével szemben a kor mány kolozsvári felhivatalos organuma, a „Biruiria”, mai számában a következőket írja: „A „Patria” bukaresti tudósítója a „ulyo”

Chamberlain szerint Anglia nem akarja birtokában tartani Sanghajt

Anglia nem imperialista többé — mondotta a külügyminiszter

(London, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Chamberlain vasárnap Birminghamban beszédet tartott, amelyen kijelentette, hogy a kormány a Sanghajtban lakó alattvalók védelmére csapatokat küld Kinába. A haderők összehívása azonban olyan, hogy csupán védelmi célokra használhatók fel.

nyok vezetőinek, amelyben hozzájárult a kínai törvénykezés elismeréséhez az angol alattvalók fölött is, eddigiükben hajlandó Kína rendelkezéseit elfogadni és hozzájárulni a koncessziók közigazgatásának kínaiakra való átruházásához is. A brit birodalom e javaslatokban olyan messzemenő előzékenységet tanusít Kínával szemben, hogy a valóságban saját érdekeit is erősen háttérbe szorítja, csak azért, mert mindenképp azt tartja szemelőtt, hogy Kínával a legközelebbi száz évben jó viszonyban akar maradni.

— Nem szándékszunk birtokunkban tartani Sanghajt, — mondotta — ha biztosítékot kapunk, hogy a hankei események nem ismétlődnek meg. Remélem, nem lesz alkalmom a csapatok felhasználására.

A baj az, hogy jelenleg nincs olyan kínai kormány, mely az egész országot képviselné. A kantoni kormány jogköre földrajzilag és néprajzilag szintén Kína csak egy részére terjed ki s így Anglia nem ismerheti el azt Kína törvényes kormányának. Mindent el fognak kerülni azonban, ami a függő ügyek barátságos rendezését lehetetlenné tenné. Az angol kormány, mely most is egy egyezmény részleteinek előkészítésén dolgozik, azon a véleményen van, hogy Kína a kínaiaké s ez ellen nem lehet senkinek semmi kifogása.

Anglia — folytatta beszédét Chamberlain — erős és virágzó Kínát akar és hajlandó a szélsőkezleten mindenféle előzékenységre, de viszont megköveteli az angolok jogainak tiszteltbentartását. A brit imperializmusról szóó sok szóbevezéd esztelenség. Anglia a Keleten nem más, mint egy kereskedő-nemzet, amely belátja azt is, hogy a Kínával fennálló szerződések tullelódottak.

Az angol kormány azért nemrég javaslatokat nyújtott át a pekingi és kantoni kormá-

STANIOL
gyárraktár LEPAGE Cluj. Kérjen ajánlatot

Ékszeresek ben, órák és dísz tárgyakban, utazóknak 10%o, vidékieknek vasutjegye tétel meg, ha ékszeresüknél
FEINER, Arad
Str. Bratianu, (vot Weitzer J.-u.) 3. Ora és ékszerárúházában szerzik be

ánál,
edéseknél a
rol
gvéd
s ígútak fer-
tegedéseivel.
szávjviab-
galomba

pioni jai
an
zredes,
minisztere
való ággal gondos-
aló politikuskokról.
ban a helyzetben
n a mezőgazdasági
máját tanulmányoz-
faiskolás, nevelő-
a mezőgazdaságnak
ll. Ragi formájú
kj kommunisztikus
k egy-egy külön
lési formát tár a
egyben egyeznek
i a saját telepük-
gjobbnsk és leg-
őződve arról, hogy
cok és telepek is
aló igazságot.
ezőzárdsák tanul-
kor ezek a mező-
atlanok a paasz-
nézetet ellen és a
k ezek, eltompult
dolgok. De hát a
nincsenek is szabad
nyit jelent, hogy
szemben Palesztiná-
nk szemben. Olyan
oznak és az ilyen
nak, csak nagyon
át birtokot, saját
lba megy az ember
zé, ahol minden-
ldje, a saját háza,
főgefői, akár Dja-
ahol husz család
ahol az egyesek
lgoznak egymásért,
szködnek, a gyer-
még csak nem is
nk jogában, hogy
gy ezt a jogot
bogy a nagy kvuca
ilyen önzetlenség
tulnemas ahhoz,
kesedés és a ki-
feloldadás nélkül
enn. De bizonyos
oznak, szoktak a
ednek fel a kvucot-
olyan mentalitást
mentalitás annyira
táján élő mező-
öl, hogy csak a
a, hogy ezek a
nk eltűnni Palesz-
kolonisták legjobb
rmekek szellemi és
y kommunisztikus
lenség, de a jelen
amelyet minden
den tul pedig ezek
dottak meg, amely

Mit jelent a valóságban a morfium, ópium és kokain monopolizálása

Bánsági gyógyszerkereskedők nyilatkozata a monopolizálásra alakult konszorciumról

(Timisoara-Temesvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rendkívül élénk visszhangja támadt annak a hírnek, melyet az Uj Kelet közölt elsőnek, hogy állami támogatással egy olyan részvénytársaság alakult Bukarestben, amely egyfelől monopolizálni fogja az egészségügyi minisztérium alá tartozó kórházak gyógyszerellátását, másfelől pedig kizárólagos jogot kap az államtól a különféle kábítószerek és alkaloidák beszerzésére és forgalomba hozatalára. Ebben a részvénytársaságban az állam, mint ismeretes, 200 millió lejrel vállal érdekeltséget, mert hlymódon akarja magának biztosítani haszonrészés-dés által azt a jövedelmet, melyet a kábítószerek vámjának az új konszorcium érdekében történő csökkentése által elveszt.

Az új konszorcium megalakulásával kapcsolatosan megszólaltattuk a három legnagyobb bánsági gyógyszerkereskedelmi vállalat vezetőit, akik az alábbiakban fejtették ki véleményüket ebben a kérdésben:

Kertész Gyula,

az Ufa nagydrogeria és vegyészeti laboratórium Rt. igazgatója:

— Arról lehet szó, hogy az állam kommercializálja a kórházakat, amelyek eddig is a hadsereg, CFR és munkásbiztosítók gyógyszerellátását teljesítették.

Az erdélyi és bánsági gyógyszerkereskedelmet ez sem közvetve, sem pedig közvetlenül nem érinti.

miután az állam ezen kórházak részére eddig is úgy szerezte be a készleteket, hogy egy bizonyos részét az időnként külföldre, amely a depók részére szükséges mennyiséget bevásárolta és onnan egy kis töredék volt az, amelyet nyilvános árlejtés útján szerzettek be helyi forrásból. Az árlejtések alapján pedig kizárólag regáti, illetőleg bukaresti cégek szállítottak a depók részére. Ilyen depó minden nagyobb centrumban van, így Temesváron is és ezeknek közös beszerzési helye a bukaresti központi gyógyszerraktár.

Más kérdés azonban a kábítószerek, morfium, kokain, ópium, valamint az alkaloidák monopolizálása. Ezek eddig, ha bizonyos formákhoz is voltak kötve, szabadverseny tárgyát képezték és így nem állhatott be fennakadás az utánpótlás terén. De képzelték el a monopolizációt és bürokratikus eljárások mellett hogyan tudja beszerezni például ezeket a fontos gyógyszereket a falusi a gyógyszerész, amely messze van a városától is, a gyógyszerelész órák helyétől is. É: hogyan láthatja el az orvos rendelését, ha véletlenül az egyes depóknál valamely cikk hiányzik? Krónikus betegségek kezelésénél, de általában is ezek a cikkek nélkülözhetetlenek és így

elsősorban a közönség fogja megadni az árat, még abban az esetben is, ha csak a cikkek behozatalára fog vonatkozni a monopoli.

mert az árak kialakulásánál nem fejlődhetik ki szabadverseny és a konszorcium tetszése szerint diktálhat.

Schuller Gusztáv

a „Farmaco“ gyógyszerkereskedés igazgatója:

— Az állami konszorciummal kapcsolatos kérdést két részre kell osztani. Az állami felügyelet alatt álló kórházak gyógyszerbeszerzése eddig is a mi kikapcsolásunkkal történt, ez tehát számunkra — ha előnyt nem is — hátrányt sem jelent.

— A kábítószereket és alkaloidákat eddig főleg Németországból, Svájcban és Angliából szereztük be. Véleményem szerint, ez most csupán annyiban fog változni, hogy a beszerzést egy állami felügyelet alatt álló konszorcium fogja végezni, amely a nagydrogériák révén fix áron

hozza majd forgalomba a monopolizált gyógyszereket. Ez ránk nézve természetesen súlyos hátrányt jelent, de

még inkább hátrányos ez a nagyközönségre, amely teljesen ki lesz szolgáltatva egyetlen szerv diktatúrájának.

Ugy látszik, a kormánya csempészést akarja ezáltal megakadályozni, kérdés azonban, hogy sikerül-e? — Mindenesetre sokkal helyesebb volna, ha ezt a tőkét egy vegyészeti gyár alapítására használnák fel és igyekeznének az alkaloidákat itthon előállítani, ebből az államtól is, meg a nagyközönségtől is sokkal több haszna volna, mint a monopolizálásból.

Krayer Elemér

a Gea-Krayer vegyészeti gyár és gyógyszerkereskedelmi Rt. igazgatója:

A közegészségügy terén Románia eddig is meglehetősen hátrányos helyzetet foglalt el a statisztikában, ezzel a monopolizálással pedig egy lépéssel ismét visszafelé fordult. Talán

egész Európában nincsen még egy ország, ahol a beföldi kereskedelem kizárásával szereznek be az állami intézmények gyógyszerkészletét.

A kolozsvári kongresszus hitközség a templom konzervatív átalakítása és az önálló „sechita“ mellett döntött

(Cluj-Kolozsvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kongresszusai zsidó hitközség vasárnap délelőtt nagygyűlést tartott dr. Fischer József hitközségi elnök vezetésével. Előbevetőleg fontos ügyben, a hitközség hitközségi konzervatív irányba való átszervezéséről döntött a gyűlést, amit parázs röp iracharc előzött meg. A nagygyűlés azonban emlékedett hangon és a fontos ügyhöz méltó komolysággal zajlott le.

Napirend előtt Gombos Benő óvást emelt a gyűlés megtartása ellen, mert véleménye szerint az ilyen fontos ügyben alaposabb és több időt igénylő előkészítésre, a tagok egyenként való megkeresésére és álláspontjuk lezöregésére van szükség. Dr. Fischer Tivadar, dr. Balázs Endre és Havas László hozzászólása után átérték a napirendre, amelynek első felszólalója Heves Vilmos mérnök volt.

Heves mérnök ismertette a templom átalakítására vonatkozó terveket, amelyek egyfelől számot vetnek a hagyományos érzelmi hívők igényével, másfelől az üdöhelyek gazdaságosabb kihasználására alkalmasak.

Havas László rámutatott arra a tényre, hogy a hitközségnek közel félévszázados múltja van, ami bizonyos tradicionális érzéseket plántált a hitközség tagjaiba és a templomnak bármely átalakítása sértene a hitközségi tagok egy részének vallási érzületét. Majd az újabb költésgekről szólva, figyelmeztette az előljárást, hogy csakis reális fedezet ellenében vállalkozzék a mai inéséges gazdasági helyzetben ilyen nagy-szabású tranzakcióra.

Frank főfelügyelő kéri egy műszaki bizottság kiállítását a tervek felülvizsgálására. Jakobi Mózesnek a képviselőtestület elhatározását támogató beszéde és Székely Viktor a tervre vonatkozó megjegyzései után dr. Eisler Mátyás főrabbi szólalt fel.

Negyvenhét évvel ezelőtt — ugymond — az első templom építkezésénél még figyelembe vették a konzervatívok templomberendezési igényeit és akkor az almamort a középre helyezték el. Csak néhány évvel később, 1884-ben bizonyos körülmények folytán kapcsolódott be az ortodoxoktól elvált közösség a kongresszus mozgalmaiba, úgy, hogy 1886-ban az új templom már a haladó szellemnek megfelelően volt berendezve.

Papir legolcsóbb Lepage-nál, mert gyári raktár

miut nálunk. Már ez magában is óriási hátrányt jelent, mert a bányavidékek és más munkahelyek, valamint a vasutasok és katonák gyógyszerellátása a gyógyszerkereskedelem szempontjából teljesen elvesztette jelentőségét. Ezt a keserű békát már lenyeltük egyszer, hát nem zúgolódunk ellene. De mi szükség van az egyes gyógyszerek monopolizálására?

Hogy ez a monopolizálás mit fog jelenteni a közegészségügy szempontjából, könnyen elképzelhetjük, ha ráeszmélünk a dohány és egyéb monopolickek elosztási rendszerére. Vannak vidékek, ahol hetekig nem kapnak trafikot az emberek, ha ez így lesz a monopolizált gyógyszereknél is, szegény beteg vagy meggyógyul, vagy meghal, mire hozzá fog jutni a szükséges orvosághoz.

A három fenti nyilatkozatból kétségtelenül megállapíthatjuk tehát, hogy ez a monopolizációs törekvés a gyógyszerárak terén első sorban a közegészségügy szempontjából jelent súlyos hátrányt, ezenkívül a szabadkereskedelmi elv újabb megsérését is jelenti, anélkül természetesen, hogy az államnak ebből különösebb haszna volna, mert hiszen amit ezen a réven meg fog keresni, azt ezáltal tényleg a vámon fogja elveszíteni.

Eisler főrabbi ezután kimutatta történelmi alapra, hogy a templomok berendezésének tekintetében egységes álláspont soha sem érvényesült, mert hiszen statuo-jellegű konzervatív templomokba, mint Pécsen és Temesváron gyárvárosban organát is alkalmaztak. A templom berendezése ellen ma sincs senkinek sem kifogása, azonban a hitközség fejlesztése követelőn parancsolja az átalakítást. A hitközség, ha kulturális és hitéleti feladatainak eleget akar tenni, önállóan kell berendezkedjen a rituális vágatásra is. Azonban vállalkozni megbízható személyzetet csak akkor kapunk, ha intézményünkben konzervatívok vagyunk. Nem jön hozzáuk megbízható és vallásos szakter másképpen, csak ha templomunk berendezése megfelelő azok igényeinek, amelyeknek tétöréből az ilyen hitközségi funkcionáriusok kikérülnek.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Schwarz Márton javasolja, hogy inkább az adókat emeljék fel és maradjon minden a régi-ben. Dr. Balázs Endre kéri a nagygyűlést adjon az előljárásnak felhatalmazást arra, hogy ebben az ügyben teljes tárgyalósságának demonstrálása okából ezáltal ne is szavazzon és a nagygyűlés, mint a közösség zöme döntse el: alakítsák-e át a templom és önállósítsa-e magát a hitközség a rituális vágatás tekintetében.

Dr. Fischer József elnök meggyugtatta mindazokat, akik a hitközség túlterhelésétől tartanak, hogy az előljárást semmiféle anyagi kalandba nem fogja belevinni a hitközséget és csak akkor kezdi megmagyarázni a tranzakciót, amikor erre megfelelő reális fedezet lesz. Ezután szavazásra bocsátotta a kérdést. A javaslat mellett hatvanan, ellene nyolcan szavaztak. Az elnök szavazás után megközönte a nagygyűlés párszerű felgyelmezett és nívós magatartását és ezzel az ülést bezárták.

„SO DERLING“
a legcsinosabb és legkényelmesebb haszfűzők, melltartók és bevezető női és férfi gumifűzők **salonja** fehérneműek divatlap szerinti készítését, ahol mindezek a legújabb sabb árban készülnek. Cluj, Calea Reg. Ferd. 3.

Rakov

(Páris, Január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ery Paris „Pariser Hajnal“ széljegyzést folytat az oroszországi... A szovjetkötő cáfolni azokat a terjedtek el pog rendeztek volna terinoszlavi korr... Tiltakozó koholt hírek ell... szer kompromitt... főleg a zsidó tel... — Az a hi... gyezte meg az u... mány üldözési c...

Többmili

(Cluj-Kolozsvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vezetett nyomozás részleteket hozott ritett arra a határ csaknem k... vár — Tóvis vor... áruszállítmányai utast tartóztat... állomásrendőrség párszerű energi... nyomozást.

Eddig a k... letartóztatásba: lean Vasille von roczkai István, Alexandru, S... Tóth József és... tes letartóztatás bányfi-hunyadi... árut a polvaj va... tette. Pópa Vas... rancia ellenében... délután ellenbe... hunyadi állomá... dot a vonatrab...

Napir

Ma dél

(Cluj-Kolozsvár tudósítójától.) A tásán a napokba... gák és a vizsgá... brutalizálása is... diákokat, akik... nek az egyetem... körül, leigazolta... az egyetem épü... Ma délelőtt

áldozatul az a... gyűlölködés új... rosszigeti szárm... gazdaságpólitika... professzornál. É... ahol a jogi fak... — három kamp... — Hogy hi... — Nem vá... ltott. — Ide sz ig... vább.

— Nem ad... gukban engem l... akarják zsidó va... — Gyere cs... jodát, — folyta... egyre agresszive... H. J. az er... diákokat, akik s... orvul megragad... ledobták a más... csústen zsidó c... összetört tagok... lyosóján. Ez mé...

Jól alszik gyermeke, ha Höfer hintőpor, krém, szappannal ápolja

Rakovszky szovjetkövet elismeri, hogy Oroszországban üldözik a cionistákat

(Páris, Január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ez Párisban megjelenő jiddis újság, a „Pardes Hajut“ munkatársa a napokban beszélgetést folytatott Rakovszky szovjetkövettel az oroszországi zsidó helyzetéről.

A szovjetkövet mindenképp elismert megcáfolni szokta a híreket, amelyek a kü földön terjedtek el pogromokról, amelyeket parasztok rendeztek volna zsidó kolonisták ellen a jekaterinoszlavi kormányzásban.

— Tiltakozom az ilyen tendenciózus és koholt hírek ellen, amelyeket a szovjetrendszer kompromittálására terveztek, de amely főleg a zsidó telepéseknek árt.

— Az a hír is nagyon elterjedt — jegyezte meg az újságíró — hogy a szovjetkormány üldözi a cionistákat. Ezt is cáfolja követ ur?

— Ezt nem cáfolhatom. Van tudomásom róla, hogy cionistákat tömegesen internálnak táborokba, főleg azért, mert propagandájukban szovjeellenes érveket hangoztatnak. A zsidó tömegeket nem engedhetjük kivándorolni Palesztinába, mert szükségünk van fizikai és szellemi munkájukra.

— Hiszen — vetette közbe az újságíró — a palesztinai kivándorlást az orosz kormány nem tiltotta be!

— Ez igaz. De propagálni a kivándorlást, ezt a kormány nem engedheti meg!

Röviden ezt válaszolta a szovjetkövet, aki ezzel is beismerte, hogy a cionisták ellen az orosz forradalmat követő tízedik esztendőben, olyan terroret alkalmaznak, miat a forradalom első id-jében az ellenforradalmárok ellen.

Többmillióra rug a vonatfosztogató vasutasok által összelopott áru értéke

Négy újabb letartóztatás

(Cluj-Kolozsvár január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fosztogató vasutasok ügyében bevezetett nyomozás a mai nap folyamán újbb részleteket hozott napvilágra s teljes fényt derített arra a hatalmas büntözetre, amely már csaknem két év óta fosztogatja a Kolozsvár—Tóvis vonalon kötelező tehervonatok áruszállítványait. Ma délelőt újabb négy vasutast tartóztatott le Faragó rendőrkapitány, az állomásrendőrség vezetője, aki a büntügyben páratlan energiával és hozzáértéssel vezeti a nyomozást.

Eddig a következőket helyezték előzetes letartóztatásba: Damó József vonatvezető, Dávid Vasilie vonatvezető, Derczki Lajos, Toroczka István, Silotti Lajos, Pop Viktor, Pop Alexandru, Salamon Ferenc, Kovács Lajos, Tóth József és Kovács György fűrészt. Eözetes letartóztatásban van ezenkívül Pop Vasilie bánffyhuuyadi kereskedő, felesége, aki a lopott árut a tolvaj vasutasoktól átvette és értékesítette. Pop Vasilie kereskedőt ideiglenesen garancia ellenében szabadlábra helyezték, ma délután ellenben letartóztatották Pop bánffyhuuyadi állomáspénztárnokot, aki szintén tudott a vonatrablásokról.

A letartóztatott vasutasok töredelmesen bevallották az egyes vagonfeltöréseket. Kovács György egymaga öt vagonrablást követett el és mintegy 600 ezer lej értékű holmit szedett össze, amelyet pontosan értékesített. A bűntársak a dugvadag P. p. Vasilie bánffyhuuyadi üzletében ételeket, ételek-ittak, mert a kereskedő a lopott árukért rekonstrukcióképen korlátlan hitelt nyújt számukra.

A Popa üzletében, valamint az elfogottak lakásán és egy kolozsvári orgazdnál tartott házaütatások nyomán körülbéli egymillió lej értékű árut foglalt le Faragó rendőrkapitány. Az eddigi letartóztatottak azonban csak az áru egy részére vonatkozólag tudnak felvilágosítást adni. Bizonyos, hogy a bandák más tagjai is vannak és rablásokat már évek hosszú sora óta követtek el, úgy, hogy a ténylegesen összelopkodott holmik értéke pontosan nem lehet megállapítani, de az többmillióra rug. Jellemző erre, hogy a bánffyhuuyadi orgazda üzletében megtalált, még ki nem aruitott selymek, szővegek, bőrök, rövidárúk értéke mintegy 700 000 lejt tesz ki. A mai nap folyamán újabb letartóztatások várhatóak.

Napirenden vannak a zsidóverések a kolozsvári egyetemen

Ma délelőtt a jogikaron ismét megverték két zsidó hallgatót

(Cluj-Kolozsvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári egyetem jogi fakultásán a napokban megkezdődtek a félévi vizsgák és a vizsgára jelentkező zsidó hallgatók brutálizálása is mindennaposá vált. A zsidó diákokat, akik csak vizsgáik idejére merészkednek az egyetem épületébe, diákcsoportok veszik körül, leigazolgtatják, véreire verik és kidobják az egyetem épületéből.

Ma délelőt ismét két zsidó joghallgató esett áldozatul az antiszemita-agitációnak, a féktelen gyűlölködés újabb kitörésének. H. I. máramarosmegi származású, harmadéves joghallgató gazdasággpolitikai vizsgára jelentkezett Jonescu professzornál. A másodikemeleti folyosón, ahol a jogi fakultás terméi vannak elhelyezve, három kampószeres diák állt eléje:

— Hogy hívnak?! — mordult rá az egyik.

— Nem válaszolok — felelte a megszólított.

— Ide az igazolvánnyal! — firtatták tovább.

— Nem adom, mert Önöknek nem áll jogukban engem leigazoltatni. Különben, ha tudni akarják zsidó vagyok.

— Gyere csak velünk, majd elttátjuk a bajodat, — folytatták a kampószereszek, akik egyre agresszívebbek lettek.

H. J. az erőszaknak engedve, követte a diákokat, akik a lépcsőlejáróhoz érve, hátulról orvul megragadták és kegyetlen ütlegek után ledobták a második emelet lépcsőjén. A szerencsétlen zsidó diák végiggyurult a lépcsőön és összetört tagokkal terült el az első emelet folyosóján. Ez még mindig nem volt elég. A tá-

madók utánarohantak és az első emelet lépcsőjéről is ledobták. H. J., aki karján, fején, lábán súlyos sérüléseket szenvedett, irásbéli feljelentést tett támadói ellen a rektorátusnál.

A másik eset ugyancsak a jogi karon történt. E. J. somkúti másodéves joghallgató első alapvizsgájára jelentkezett Cătuşanu professzornál. Amint a vizsgaterem előtt varakozott, több diák megtámadta, brutálisan inzultálta és ledobta a lépcsőn. Még kell jegyeznünk, hogy a megvert diákok, aki egy órával később Negrea Camil professzornál, a jogi fakultás dékániánál feljelentést tett támadói ellen, Cătuşanu professzor, a római jog tanára szobájába vitte és levizsgáztatta. Ez az is a dolog háttérképe, hogy a szorgalmas és tehetséges L. J. sikerrel letette az első alapvizsgát.

Nyomdafesték
gyárak ár — LEPAGE

— Holnapra várható az új jugoszláv kormány megalakulása. Belgradból jentik: Uzonovic designált miniszterelnök egész vasárnap folytatta tárgyalását a vezető politikusokkal, de a késő esti órákig nem tudtak eredményre jutni. Az eredmény késő estére várható, úgy, hogy a kormány megalakulása, amennyiben Uzonovicnak egyáltalában sikerül koalíciót, vagy koncentrációt összehozni, holnapra várható.

HIREK

— Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Bevezették: Giszkalay János és dr. Marton Ernő felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.

— Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
6687. Sábát 29.
1927. február 1.

— A Palesztinahivatal közleményei. 3. számú kirándulási közlemény. Étesítjük az összes Palesztinabizottságokat és a kirándulni szándékozókakat, hogy leiratot kapnak a cionista Executívától, hogy a palesztinai kormány közös (kollektív) utlevéllel utazókat nem enged Palesztinában partra szállni. Közös utlevelet tehát nem szerezhettek, minden kirándulónak magának kell utlevét megszereznie. A kizárólag kirándulásra szóló utlevélhez a következő okmányok szükségesek: 1. Buletin biroutai populatiei. 2. Állampolgársági igazolvány. 3. Katonai igazolvány. (Livret de soufre). 4. Két hitelesen igazolt fénykép. 5. Igazolvány arról, hogy az illető oda és visszautazáshoz a hajójegyre előleget befizetett. A Palesztinahivatal minden olyan kirándulónak, akiért illetékes Palesztinabizottság, vagy cionista szervezete felelősséget vállal, készséggel áll rendelkezésre ilyen utlevél megszerzésében. E turista utlevelek csak 3 hónapig érvényesek. Természetesen más utlevéllel is részt lehet venni a kirándulásban, ha az utlevél Palesztinára érvényes. Minthogy eddig már 14 biztos jelen kezt van, a Palesztinahivatal a társas kirándulást feltétel nélkül megrendezi, mivel a társas kirándulás 40 száz lékkel olcsóbb. Ismételen nyomtatékosan kerjük a vidéki Palesztinabizottságokat, sziveskedjenek a Palesztinahivatal közleményeit az Uj Keletből kivágni s azt papírra ragasztva megőrizni, mert a súlyosan drága levelelprto miat levelezésünk a legszakebbre van korlátozva, ellenben az Uj Kelet útján minden tudnivalót leközölünk.

— Az új magyar parlament einökválasztása. Budapestről jelentik: Az alsóház mai ülésén a mandátumokat igazoló osztály előadója 237 mandátum közül 213-at osztályokba sorolt, majd 144 leadott szavazat közül 137-tel Zótvayt elnöké választották. Kilenzen tíz lappal szavaztak. A felsőház 11 órákor nyitotta meg az ülést, a mandátumigazoló bizottság einökvé Csekonits Eudre grófot, helyettes einökvé Radvánszky Albert bárót választották meg.

— Budapestben éltették a köztársaságot és Károlyi Mihályt. Budapestről jelentik: A főkapitányság a Vági-féle kommunista pártban bizalmis feljelentésre házkutatás tartott és rengeteg mennyiségű röpiratot kobozott el, mely a megnyitás előtt álló országgyűlés munkaprogramját bírálja. A röpiratot holnap reggel akarták a munkások között szétosztani. A pártnek a nyomtatványok szétosztásával megbízott négy tagját letartóztatották és kihallgatásuk után őrizetbe vették őket. A rendőrség arról is értesült, hogy a Vági-párt tüntetésre készül a parlament ellen. Bár a rendőrség minden előkészületet megtett, a párt tagjai mégis felvonultak a parlament ellen, akik közül a rendőrség 256 tüntetőt őrizetbe vett. A legnagyobbbrészt munkanélküliek, akiknél kommunista röpiratokat találtak később újabb tüntetésre jöttek össze a Vági-pártiak, akik meg akarták közelíteni a parlamentet, de a rendőrség ebben megakadályozta őket. Ugyancsak tegnap este három főnyi tüntető a Berlini téren a köztársaságot, Károlyi Mihályt éltette és a kormányt szidalmazta. A rendőrségnek sikerült öt tüntetőt letartóztatni, akik ellen megindítják a bűnvádi eljárást. A többi tüntetőnek kihallgatás egész éjjel tartott. A letartóztatottak közül 180-at őrizet alatt tartott továbbra is, míg a többieket szabadlábra helyezte. A rendőrség egyébként szigorú permanenciában van, hogy a további tüntetéseknek elejét vegye.

— Az orosz Berlin. Két évvel ezelőtt Berlin nyugati városnegyedeiben mindenttt orosz szó hangzott, ez volt a német fővárosban a német után a legelterjedtebb nyelv. Készel háromszázezer orosz útőre föl sátorfáját Berlinben s miután eladta maradék ékszereit, holmijait, melyeket a világpiaculásból megmentett, valami mesterséget kezdett űzni. De aztán a német valuta rendbejött, a dragság fokozódott, a szegény oroszok megint vették a vándorbotjukat, Franciaországba indultak, ahol a valuta ingadozása folytan jobban megélhettek. Ma Berlinben legfőlebb tízezer orosz él, az is többnyire nyomorog. Ezek között 634 zsinész van, 233 orfeuménekes, 71 zenetanár, 87 író és újságíró, 80 ballerina (szentpétervári cári operaházból), 54 rajzoló, 54 mosziszinész, 23 építész, 7 híres énekes, 10 szektanár (a cári zenekadémiaól), 800 orvos és ügyvéd. Gyakran jelennek meg ezek az ügyes jó emberek a törvényezésen. Utóbb egy berlini törvényszék elé idézték Klev egyik vizsgálóbíráját, aki most egy éjszakai szörkormában pincér s egy volt lovassági táborost, aki egy szállítótársulatnál kocsis. Egy urall legnagyobb földbir oász egyetlen fia Berlin egyik külvárosában kigyókat bűvöl. Körülbelül kétszáz volt tiszt azzal keresi kenyérét, hogy a moszifélételeknél statiztál, mások szolgák a cirkusokban, a cár kedvenc törpéje egy darabig egy orosz irodalmi körben kifutófn volt, de miután a kör megbukott, a Luna park törpévárosában törpészköltőnek állt be. Többnyire a népkonyhákban esznek mindnyájan. Csak keveseknek sikerült gépkocsit venni, ezek szőfőrók. A szőfőrók legusgyobb része orvos vagy mérnök, van azonban köztük egy valószínűleg harog is, a cár utolsó szárnysegédének fia, háromsoros doktor, jogi, vegyi és bölcsészeti. Híján tulajdonosa volt az urall aranybányának s a kőszepesszal és banküzemi hatalmas tőltvényeknek.

— Eljegyzés. Salomon Böske és dr. Gazda Ödön Jibou jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Zuckermendel Helénkét Tur eljegyezte Horovitz Misi Marosújvár. (Minden külön értesítés helyett.)

— Prágában tízezrek laknak fabódékban, vagonokban és pincékben. Prágából jelentik: Baxa dr. prágai főpolgármester memorandumot küldött a kormányának, amelyben figyelmezteti a prágai nagy lakáshiányra és a Prága város képviselőtestületének nevében sürgősen követeli, hogy a nemzetgyűlés mielőbb tárgyalja le az eptes elősegítésének törvényét, mert a jelenlegi állapot mellett ez nagy segítség volna a lakásínség elleni harcban. A memorandumban megállapítja a főpolgármester, hogy Praga területén körülbelül tízezer ember lakik fabódékban, vagonokban és hasonló helyeken, többször tízezer ember pincékben, tetőlakásokban, mosókonyhákban és fürdőszobákban, általában olyan helyiségekben, amelyekben azelőtt senkit sem engedtek lakni. Ugyancsak többször tízezerre rug azoknak a száma is, akik a lehetetlenségig túltöltött lakásokban laknak. Prága város a lakásviszonyok feljavítására már több mint 200 millió koronát fordított és a legutóbb engedélyezett rendkívüli költségvetésből újabb 142 millió koronát akar a célra szentelni.

— Osztrák frontarcosok és a köztársasági védőszövetség halálos incidense. Bécsből jelentik: Hivatalos jelentés szerint a somfalvai halálos incidens, a megéjtett vizsgálat alapján a következőképpen történt: Tegnap a frontarcosok gyűlést akartak tartani egy vendéglőben, míg a köztársasági védőszövetség egy másik vendéglőben jött össze. A köztársaságiak egy része a pályaudvarhoz vonult föl, hogy megakadályozzák a frontarcosok bejövetelet. A köztársaságiak elzárták a pályaudvart és nem akarták átengedni a frontarcosokat. Verekedés támadt, amelynek során többen megsebesültek. Erre megérkezett a csendőrség, de közben az ellenfelek kibékültek és meggyeztek abban, hogy nem fogják egymás felvonulását megakadályozni. A frontarcosok Népesfalva, Nagymarton, a köztársaságiak Somfalva irányában vonultak el. Utközben néhány lövés történt a vendéglőben, amelyben a frontarcosok gyűlést össze és két embert megöltek.

— Ismeretterjesztő előadások az Újságíróklubban. A kolozsvári Újságíróklub vezetője Kolozsvár legnevesebb orvosait ismeretterjesztő előadások tartására kérte fel. Ezek az előadások az orvostudomány különböző ágaiban legújabban elért fejlődési eredményeket ismertetik meg vonzó, nép

Wie bleibe ich jung und schön?

68. Kreuzworträtse heft	25. Warme Süßspeisen	39. Kalte Süßspeisen	53/54. Iss gut und bleibe schlank
71. Suppen und Soßen	29/30. Tomaten	40/41. Der bubikopf und seine Pflege	55. Kartoffelgerichte
75. Wild und Geflügel	31. Deutsche Salate	44. Eierspeisen	61. Kreuzworträtseheft
3. Weiße Stickerien	35/36. G. sende Kinder	49. Bowlen und Pünche	62/63. Kavalier und Dame
4. Bunte Stickerien	37/38. Wie bleibe ich frisch und elastisch?	51/52. Frauengymnastik	67. Bäckereien und Lackereien
9. Kuchen und Torten			69/70. Tanzheft
17. Kalte Küche			
21/22. Wie bleibe ich jung und schön?			

Számonként 40 lel

LEPAGE-nál, Kolozsvárt.

Még ma rendeljen néhány füzetet ebből a pompás sorozatból.

Tízezer kommunista tüntett az új német kormány ellen

Az angol sajtó bízik Sresemannban

(Berlin, január 31. Az Új Kelet tudósítójától.) Az új német kormány ellen a kommunisták nagy tüntetést rendeztek. Husz gyűjtőpontból legalább tízezer kommunista vonult fel. A tüntetők feliratokat és zászlókat vittek, amelyen éles kifakadások voltak olvashatók az új kormány ellen. Luxkörtben tíz emelvényről beszélték a szónokok a kommunista tömegekhez és a jobboldali kormányalakításért a szocialdemokratákat tették felelősé.

London, január 31. Az „Observer“ az új német kormányalakítással kapcsolatban a következőket írja: Sresemann külügyminiszter legjobb biztosítéka annak, hogy az új kormány is az eddigi külpolitikát fogja folytatni és hogy van akarata és hatalma politikájának biztosítására. A Marx kormány első teherpróbája belpolitikát okok miatt fog bekövetkezni.

Paris, január 31. Az „Echo de Paris“ szerint a németek beleegyeztek abba, hogy 20 cementerődöt Lotzensez vidéken lerombolnak. Ezzel szemben a köntsgbergi betonerődítmények kérdésében a német delegátusok nagyon intranszigenseknek mutatkoznak.

ezert módokban a klub tagjaival. Mindjárt az első előadás rendkívül érdekesnek ígérkezik Lőrinczy Sándor dr. és Dominic Stanca dr. együttesen ismeretik a börtönytisztasági kérdéseit a tudomány mai magvalatától. Ezt az előadást szenzációsan érdekes mozgatóképpel is illusztrálják. Az előadás csütörtökön, február harmadikán este 10 órakor lesz. Belepdíj nincs.

— Újságíró, mint drámaíró. Nagyváradról jelentik: Február 4-én, pénteken a nagyváradi színház érdekes premiert mutat be. Pukerov Leonardnak, az erdélyi sajtó kiűző munkásának, a kiváló publicistának, akinek több érdekes cikkét már lapunk is közölte volt, egyik legújabb darabját, „Amikor a gyermek az igazat megtudja“ fogja bemutatni a nagyváradi színházban. A rendkívül érdekes darabban anya és leánya közdenek egy férfiert, ennek a modern szerelmi témának mesteri megoldását tárja elénk a szerző. Reméljük, hogy a darabot rövidesen Kolozsvárt is láthatjuk. Bukarestben a darabot a Regina Maria Színházban, a híres Bulandra-társulat fogja közölegebből bemutatni.

— Több, mint százhuszezer lakosa van Kolozsvárnak. A kolozsvári bejelentőivatal most készítette el évi statisztikáját, amely szerint Kolozsvárnak 105 055 lakosa van, az elmúlt évi 99 350 lakossal szemben. 1926 folyamán tehát 6000 lélekkel szaporodott Kolozsvár lakossága. Nemzetiségek szerint az elmúlt év elején a következőképpen tagozódott Kolozsvár lakosága: Román 34 186, magyar 48 716, szidó 13 901, szász 1 497, örmény 246, idegen 806. A statisztikába nem vették fel a Kolozs áron studiózó egyetemi hallgatókat, akiknek száma mintegy 3000 et tesz ki és az itt szolgáló katonákat, akiknek száma 7000. Ha ehhez hozzávesszük a gimnázisák, a kórházi betegek és a szállodalakók számát, úgy Kolozsvár összlakosságát mintegy 130 000 lélekre kell becsülnünk.

— Életunt cselédleány. Kerekes Mária 18 éves cselédleány, aki V. oia Kornél mérnök szolgálatában állott, péntek este a Sr. Grigorescu 11. sz. alatti ház pincéjében mérőluggal megmérgezte magát. Ezmeleltlen állapothban be szállították a klinikára, ahol tegnap délelőit meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— A szovjet elismeri a cári adósságokat. Párisból jelentik: A „Matin“ fentírt ászal közli azt a hírt, hogy a szovjet kormány elismeri a cári Oroszország adósságait.

DECCA Hordozható, világhírt angol beszélőgépek és lemezek legolcsóbbak. Révész Béla zeneműkereskedésében, Ma ovsárhelyet. — Kérjen ajánlatot.

— Előszületek a japán mikadó temetésére. Tokióból jelentik: Több ezer ember dolgozik a mikadó temetésének előkészítésén, amely óriási pompával megy végbe.

* Elegánsan és olcsón öltöztetheti kislányát és leánykáját Katz si Ful berendezett gyermekruha divatszalonjában Giancz Szidi vezetésével. Cloj, Piata Unirei 10, udvaron balra.

Igy vegzen ön-maga mindennap arcmassaget dr. Berényi

Cold

krémjével. Higanymentes borspóó krém. Részletes utasítás mellékelve. Készíti: Kosmetikai Laboratorium, Cloj, Str. Memorandului 4. Szaküzletben is kapható. Kérjen prosp. krust.

A legszebb, a legmelódikusabb és a legkedvesebb új dal és blues

Fekete Nárcisz

Mindenkinek az első hallásra megtetszik.

MORAVETZ-kiadás.
Mindenütt kaphatók.
Darabja 36 lel.

MORAVETZ

ROMANIA ZENEMÜKÖZPONTJA
TIMISBARA
MINDEN ZENEMÜVET RAKTÁRRÓL SZÁLLIT!
Jegyzékek ingyen

— Az operadott be. Buda rendőrség egy t reggel vizsgálat a nos, fiatal ass Rókus-kórházbaról panaszkodott Andorné nevet megvizsgálta és ségesnek. A se és meg akarták a mütő asztalra az orvos kérdés áruini, hogy til hamis nevet m. Az orvosok fe megállapították, mű étet hajtott valószínűleg az A Rókus kórház öreget, amely elhunyt fiatalass állapítására.

Róth
cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnék a legújabb divatu cipő-különlegességek.

Con
Brassó és v előrelébb köz első hely Tehénplac 4 Szó Sajat készítm

Eladó épüle
sürgősen, te ges tőke cea

Horganyozott láncháló rendkívül rugorossáodnak. Megrendelhet torleraktnál sodronyárgy

O

felüln

Az operáció előtt hamis nevet mondott be. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség egy titokzatos ügyben kezdett péntek reggel vizsgálatot. Csütörtökön délután egy csinos, fiatal asszony jelentkezett felvélet végett Rókus-kórházban és szörnyű gyomorfájdalmáról panaszkodott. A felvételi irodában Rónai Andorné nevet mondott be. Az ügyeletes orvos megvizsgálta és sürgős operációt tartott szükségessnek. A sebészeti osztályra szállították és megakarták operálni. Amikor a fiatal asszonyt a műtő asztalra tették, agonizálni kezdett és az orvos kérdésre csak annyit volt hajlandó elárulni, hogy tiltott műtétnek áldozata és hogy hamis nevet mondott be a felvételi irodában. Az orvosok felbontották a fiatalasszonyt és megállapították, hogy néhány nap előtt tiltott műtétet hajtottak végre az asszonyon és halálát valószínűleg az okozta, hogy idő előtt felkelt. A Rókus kórház igazgatósága értesítette a rendőrséget, amely megindította a nyomozást az elhunyt fiatalasszonyszemélyazonosságának megállapítására.

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnék a legújabb divatu cipék különlegességeik.

Concurenta

Brassó és vidéke legelőkelőbb közönségének **uriszabósága első helyen vezet** úgy kivitelben, mint szabásban.

Tehénplac 4. Brassó. A fürdővel szemben. **Szövetraktár** Saját készítményű kész férfi- és gyermekruhák

Eladó vidéki városban levő igen jóforgalmu

épületfa, deszka, sfb. raktár

sürgősen, teleppel, házzal együtt. Szükséges tőke cca 1.000.000 lei. Cim a kiadóban.

Horganyozott **acélágylatbetétek** rendkívül ruganyosak, könnyen kezelhetők, nem rozsdásodnak. Tartósságukért 20 évi jótállás. — Megrendelhetők minden butorierakatnál és a gyárnál. **Flesch & Finl** sodronyárgyár, Arad, Str. Lt. E. Teodoria 8.

O J A

R o u g o k Arcfestékek K r é m e k Fogpaszták

felülmulhatatlanok!

KÖZGAZDASÁG

Az erdélyi cukorka- és csokoládégyárak ideiglenesen beszüntették az eladásokat

Állandóan emelkedik a kakaó világpiaci ára. A luxusvám eltörlése ellenében az alapvámok megfelelő felemelését kérik a bonbonyárosok

(Timisoara-Temesvár, január 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szana Zsigmond vezérigazgató einökléte alatt szombaton tartotta meg rendes évi közgyűlést az erdélyi és bánáti cukorka- és csokoládégyárosok szövetsége. A folyógyekek elintézésén kívül a közgyűlés részeseen megvitatta a szakmabeli összes fontosabb problémákat. Egyik ilyen legaktuálisabb kérdése a cukorkagyárosoknak a vámkérdés. Szeptember 15-én ugyanis az új vámtarifa studiumbizottsága az összes csokoládégyárak képviselőinek meghallgatása után kimondotta a külföldi gyártmányok után fizetendő luxusvámok fenntartását. Ezt a határozatot azonban december 25-én a vámbizottság megváltoztatta és a luxusvámok eltörlése mellett foglalt állást, ami teljesen tehetatlenné teszi a helyi gyárakat a külföldi erős konkurenciával szemben. Éppen ezért a közgyűlés megbizta a szövetség vezetőségét, intervenáljon illetékes helyen, hogy hamar eltörlik a luxusvámokat, akkor a kormány

a különböző fajtájú bonbonokat, hanem valamennyit a legmagasabb díjtételű csoportba sorozza, holott vannak egyes cukorkafélék, amelyek forgalmi ára 40-50 lej, nem bírják el a drága szállítási költségek.

Ezután a nyersanyagok, speciálisan pedig a kakaó nyersanyagú áremelkedésének ügyével foglalkozott a közgyűlés. Az előterjesztett adatok szerint kakaóban az 1926 évi világtermelés 20-25 százalékos csökkenést mutat az 1925. évivel szemben. Viszont a fogyasztás világszerte, különösen pedig Amerikában, óriási módon megnövekedett, úgy, hogy a termelés nem bírja a szükségesletet fedezni. Még egy ok van azonban a kakaó áremelkedésének. A rossz termés folytán várható konjunktúra kihasználására

Newyorkban hatalmas tröszt alakult, amely a gyarmatokon összevásárolta az összes nyersanyagkészleteket és ez a kampány eddig is már 60 százalékos áremelkedést idézett elő a világpiacon.

De tekintettel az állandóan emelkedő fogyasztásra, az árak további szilárdulása várható, éppen ezért a csokoládégyárosok szövetsége kimondta, hogy egysíróre tartózkodni fog az eladástól, míg a helyzet kialakul.

megfelelő mértékben emelje fel a külföldi árak alapvámját.

Ez a megoldás a kereskedőknek is konveninána, mert egyszerűsíti a kalkulációt és az elvámolást. Másik komoly zérleme a cukorkagyárosoknak az, hogy a CFR új tarifája nem klasszifikálja

Leszállítják, részben eltörlik a mezőgazdasági termékek kiviteli vámját. Bukarestből jelentik: Agabonafélék exportvámjának 50 százalékos csökkentése után a legtöbb gazdasági bizottság újabb mezőgazdasági termékek kiviteli illetékének leszállítását javasolja. Ezek a következők: Vágott húsoknál kilogrammonként 250 lejre (eddig 5 lej), húsokkonzervnél 1 lejre (eddig 3 lej), disznóhúsnál 20 lejről 5 lejre, szarvnál 20 lejről 7 lejre, gyapjúnál 15 lejről 5 lejre, sajnál 7 lejről 2 lejre, előszárnyasoknál 15 lejről 3 lejre, levágott szárnyasoknál ugyancsak 15 lejről 3 lejre. Tojásnál nyáron 1 lej, télen 2 lej (eddig nyáron 1, télen 3 lej), kondenzált tejnél 4 lejről 1 lejre, kidolgozatlan nyersbőrrel 20 lejről 10 lejre, nyul- és patkánygőrök illétkmentesek, juh- és berbécsbőrök 30 lejről 15 lejre, szárított nyerahőrök 40 lejről 20 lejre. Juh- és tehénvaj 15 lejről 5 lejre, burgonya 7000 lejről 3500 lejre. Száraz hagymát vagononként 2000 lejről 1000 lejre, dextrin 5000 lejről 2500 lejre, aszalt alma és körte kivitelilek illétkmentesek, ugyszintén az olajpojtácsák is és a kukoricából készült és más növényi olajok. Teljesen törlék a kiviteli illetéket a bornál is. A tölgytárhordók kiviteli ille-

téke hektóliterenként 1 lej lesz. Száritott és aszalt gyümölcsök vagononként 200 lej.

Február 13-án lesz a kolozsvári Sztul tiltakozó gyűlése. Több ízben jelentette az Uj Kelet, hogy az újabb adóemelések elleni tiltakozáshépen a kolozsvári Sztul Nagustoresc monstregyűlést hív össze. A tiltakozó gyűlés időpontját eredetileg február hatodikára kontemplálta a Sztul vezetősége, amelyben később az a felfozás alakult ki, hogy a gyűlés napját február 13-ában állapítja meg. Ezzel kapcsolatban a vezetőség a program kibővítését is elhatározta, amennyiben a gyűlés állást fog foglalni a felemelt postai tarifa ellen is, amely az általános drágaságot fokozza. A gyűlés, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, délelőtt 10 órakor fogja kezdetét venni a Sztul helyiségeiben.

Tizennyolcezer munkanélküli van Temesváron. A számtalan csőd, fizetésképtelenség és üzembeszűntetés mellett a gazdasági válság legsúlyosabb jele az, hogy az országban egyre komolyabb arányokat ölt a munkanélkülség. Legjellemzőbb erre, hogy Temesváron, amely az ország egyik legnagyobb ipari centruma, az elmúlt héten 18 ezere emelkedett a

Tőzsde

A piac lanyha volt és fizletlen. Temesváron az irányzat még lanyhább volt 75-80-as zürichi alapon dolgoztak. További lanyhulás verható.

Devizák	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
	Kolozsvár	nyitás						
Zürich	3566-3585	—	488 1/2	5570	11002	13638	64937	1924
Newyork	184-185	5197 1/2	2539	184	57190	70880	3376 1/2	—
London	900-904	2521 1/2	12315	897	2773 3/4	8438	16382	485
Páris	735-740	2047 1/2	—	733	2252 1/2	2794	13337	394
Milano	805-810	2223 1/2	109	800	2453 1/2	3044	14505	428 1/2
Prága	549-552	1539 1/2	75 1/2	549	1693 3/4	29070	—	296 1/2
Budapest	3255-3265	9090	—	32 1/2	—	12390	591275	—
Belgrád	325-330	912 1/2	—	320	1004 1/2	1245 1/2	5939	176 1/2
Bukarest	—	282 1/2	1370	—	302	330	1815	54
Varsó	—	57 1/2	—	21	6415	7940	379	—
Bécs	2620-2630	7335	—	2610	8067 1/2	—	47685	—
Berlin	4400-4415	12315	—	4890	13555	16790	800	—

Száz lel árfolyama: Zürich (ntó) 276 1/2, Páris 1370, Budapest 302, Bécs 38000, Prága 1815.

Kedvező alkalmi könyvvásár

Leszállított áru könyvsorozatok. Magyar, német, francia könyv és zenemű

LEPAGE

nál Kvár. 13 lejtől 150 lejig minden árban, a világirodalom remekei, minden nyelven. Vidékre utánvéttel küld Lepage választási küldeményt, ami nem felel meg, visszaküldhető. Rendeljen még ma.

munkanélküliek száma. A munkanélküliség többeszeri intervenciójára a polgármester összehívta a városi tanácsot, hogy rendkívüli költségű döntés a munkanélküliek által kért munkák megindításáról, egyben intervencióra a kormánytól a munkanélkülieknek foglalkoztatás juttatása érdekében.

Közel négy és félezer szövetkezet működik az országban. A napokban zajlott le Brassóban a munkások és szovjetek kongresszusa, melyen a Barát és Személye is képviseltette magát. A kongresszus egyik legérdekesebb referátuma András G. György temesvári delegátóé volt, akinek (1925-ből származó) adatai szerint Romániában összesen 4370 fogyasztási és termelészövetkezet működik 145 millió lej tőkével. A referátum javasolja, hogy a lej megváltozott értékének megfelelően a fogyasztási szövetkezetek alapítójának minimumát az eddigi ötvenezer lejről százötvenezerre, a termelészövetkezeteké pedig kétszáz ezer lejre emeljék. R-kompenzációként viszont az eddig 10, illetve 20 százalékban limitált osztalékot a jövőben az ültéti eredmény alapján állapítsák meg olyanformán, hogy a dividendá mellett tartalékolásra is jussan.

Áru és terménybiztosítást kap Nagyvárad Nagyváradról jött tudósítók: a város értesülés szerint Berlescu kereskedelmiügyi miniszter a napokban referálta le a törvénytervezetet az illetékes bizottság előtt. A tervezet Nagyváradot áru és terménybiztosítási székhatárral jelölte ki azzal az indoklással, hogy a haboru előtt a Kereskedelmi Csarnok hosszú idő óta nagy gabonabiztosítási forgalmat bonyolított le.

Nem akarnak új kollektív szerződést kötni az erdélyi vasöntők. Február 15-én jár le a vas- és fémipar kollektív szerződése, amelyet előrelátólag mindkét fél fel fog mondani. Míg ugyanis a munkások bérvajátást akarnak, a vállalatok körében az a tendencia, hogy a jövőben ne kössenek kollektív szerződést. Ezt az álláspontjukat a munkaadók azzal támasztják alá, hogy Aradon, Temesváron, Marosvásárhelyen, Brassóban, és Nagyszebenben már most is kollektív szerződés nélkül dolgoznak a vasöntők.

A kolozsvári kereskedelmi kamara első választmányi ülése. Vasárnap délelőtt zajlott le a vidéki tagok élénk érdeklődése mellett a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara esidei első választmányi ülése. Az ülés programszerűen folyt le, csak a kamara által kiadott iratok után javaslatba hozott kérdések körül támasztott vita. Farkas Mészáros vezérigazgató és Schwarz Márton bádogos indítványára a javaslatot levették a napirendről. Egyhangúlag járult hozzá a választmány a kamara és a gyermek és női munka védelméről szóló törvényre, a házalókereskedelem megszüntetésére, a valuta stabilitására, a speciális gazdasági bizottság működésének meggyorsítására, a textilvámok módosítására és az ipari illetékek egységesítése ellen irányuló előterjesztésre.

SPORT

Legmann (Haggibbor) győzött a nyeretlenek ping-pongversenyén. Vasárnap rendezte meg a Haggibbor a Palermo-kávéház emeleti termében lévő klubhelyiségében nyeretlenek számára kiírt ping-pongversenyt, amely a következő eredményekkel zárult: Férfi egyes: 1. Legmann (Haggibbor). 2. Gidály Tibor (H.). 3. Szász (KAC). Férfi páros. 1. Wesel-Kovács (Hag.). 2. Devacséri-Legmann (H.). 3. Szász I.-Szász II. KAC. Női egyes. 1. Radó Baba Haggibbor. 2. Florenthal Hedda (Hag.).

A KKASE tornaversenye szép erkölcsi sikerrel zárult. Az eredmények a következők: Gyűrűsenior. 1. Kelemen (KKASE). Korlátos senior. 1. Kelemen KKASE Nyujtó senior. 1. Prömm HTV. Nagyszeben. Ló senior. 1. Kelemen KKASE. Versenyen kívül indult és szép sikerrel szerepelt Klein (Haggibbor).

SZÍNHÁZ MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Szerdán: Lohengrin
Pénteken: Alarcosbal.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.
Párisi kirakat. Rendkívüli ambícióval és küldetés kedvvel készül a színház személyzete a premiérré Igazi francia csecesbecse, csupa ragyogás, csupa szín és hangulat. Olyan finom, mint a csipke.

Heti műsor

Kedd: A Noszty fiú esete Tóth Marival (Ujdon-tág, 9 edes r. Na íberlet 42. szám B. Kivánatra a titkári iroda becsereleli a jegyeket más előadásra. Sorozat 259.)

Szerda: Játék a kastélyban (Pocr Lili, Janovics József. Napibérlet 43 sz. A Kivánatra a titkári iroda becsereleli a jegyeket más előadásra, Sorozat 260.)

Csütörtök: Párisi Kirakat. (Operettenjónság előszőr. Neményi, Ihászai. Premierbérlet 42 sz. Sorozat 261.)

Péntek: Párisi kirakat (2 szor. Napibérlet 43 sz. Sorozat 262.)

Szombat d. u. 3-kor: Bánk bán. (10-ik újuság előadás igen olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart Janovics Jenő. — Pocr Lili, Szentgyörgyi István, Janovics Jenő föllépésével. Sorozat 263.)

Szombat 8-kor: Párisi kirakat (Napibérlet 44 sz. Sorozat 264.)

Szombat fel 11-kor: Urain, csak egymásután! (Éjjeli előadás, máraékel helyárakkal. Sorozat 265.)

Vasárnap fel 3-kor: Cirkuszherceg (Leszállított helyárakkal. Sorozat 266.)

Vasárnap 7-kor: Igloi diákok (Uj szereposztással. Tolnayvi. Napibérlet 44 szám A. Sorozat-eznap 267.)

Vasárnap 9-kor: Párisi kirakat (Bérletszűnetben. Sorozat 268.)

Hétfő: Párisi kirakat (5-ször. Bérletszűnet. Sorozat-eznap 269.)

Stanioolt

Nagyban is szállít Róvész Béla papírkereskedése Marosvásárhelyt. Kérjen ajánlatot

"His Master's Voice", "Columbia" stb. művész-tánc-lemezben és beszélgéphen óriási választék

Dávid

hangszerészitőnél, Cluj. v. Unio-utca 12 sz. Heberlemezek! Alapítva 1890.

Megnyilt a Széchenyi-tér 34. sz. alatt tojás üzlet

melyben minden nap szakszertűleg lámpázott garantált friss tojást piaci árban 50-100 dbig megrendelést házhoz szállítunk. HOLLANDER

APROHIRDETESEK

Ágyszék díjazású egy sző 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés: 40 lej. Állás-keresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja 10% fixetendő. Eljegyztel hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Figyelem!

Ajánok erdelyszerte elismert, a nagyvárad rabbinátus által Hechschereit elátott, olvasott és tisztán kezelt שרענה ארמ. כשר ש פסד

husvétii libazsirt

és libabórt, a legolcsóbb naplárak mellett. Friedmann Samuel - Oradea Cusa Voda 6. Rendeléseél nagyobb előleg küldendő

Megnyilt!

C.uj, Calea Reg. Ferdinand No 40.

Restaurant „Lloyd“

elegánsan berendezett כשר ארמ. étterem. Olcsó áronoma. Szives megfigyelést kér Meister Márton

Különbejárati bútorozott szoba kade. Cim a kiadó ban. 2826

Orvosok! Nagyobb vidéki vasuti gőcponton jól bevezett rendelő betegséggel miatott elhód. Levelet „Fgászati lib-ra practica“ 1 bió előybe“ jellegre a kiadóba címzendők. 2828

Perfekt román magyar gépirónat keresek február 28-ra d. Traian Giurgiu advocat, Cluj, Calea toriei Nr. 82 Telefon 222. 2827

Exótót a legmagasabb napi áron vásárol a

Tacâmul

szűrtáru és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a

Egy modern új háló nagyon olcsó eladó, Str. Margineasa 1 a [volt szélső-utca]

Alkalmi megvételre keresek egy nyagget és egy látsóvet Cim Alexandru Matasaru Str. Iuliu Maniu 39.

Két egymásba nyitló elegánsan berendezett parkettes szob. kiadó azon-nalra fürdőszoba h sznallat, házaspárnak konyhasználattal. Cim a kiadóban. 2824

Egy jókarban levő hasznalt gyerekkoosi oloón eladó Str. Batianu [volt Király-u.] 43 sz. alatt

Egy ingatállalat vezető tisztviselője főtéri különbejárati lakásához lakótársat keres. Cim a kiadóhivatalban.

Április 1-re keresek a bevarosban jobb szoba-konyhaslakást. Jól meg lesz fizetve. Cim a Fraternitas nyomdában, Str. Bar n L. Pop 10.

Helybeli, tris כשר

tehen és bivalytej

ai ánatra házhoz szállítva, továbbá כשר csemegétáró, teával, édes tejszintetfőlt stb. a legjobb minőségben beszerezhetők. Eladó június mében és P. M. Viteazul 14 sz. (Széchenyi tér) „Auro-ra“ bodegájában

Hizlatt elő ponty allandóan kapható. Esküvőkre, keresztelőre, bankettre előjegyzést elfogad. Weisz, Tudor Vadimirescu 6. (volt Mikes Kelemen-u.)

Orth. kóser libazsirt félárba kerül, ha libamáját Baumhaftnak adja el, C. Regele Ferd. 10. Hátnl az udvarban

Megnyilt ארטה כשר étterem Timisoaran Belváros, Bözze-utca. — Olariu Parnea palota. Elegáns, tiszta, olcsó és megbízható Utazóknak 10% kedvezmény. — Restaurant Müller.

Pokta

nyár és hántott kap-ható Fischer fatelepen, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.

szekesztőség és adóhivatal: ...
1927 február 2 Sz
Sportha
leire szállit Regele Ferd
A fra
Kevés olyan nem annyi öntudatos rajtá, mint a francia. minden idegent, aki csületes munkával a legnagyobb megér a maga körébe. Halkoni a franciáknak genekkel szemben, a felemli entük, hogy népi ér emteri öntudala munkának és az az idegenek versenygalom és a francia tudja őrizni a maga főit.
Ez a nemes öntud francis kormány aco mellyel az idegenek merben megkönygít p dig az eddigi 15 szállija le. A rendelkezés, hogy az az idegenek, a kható meg a francia állsuy
A legújabb rendel nyelneél is érdekesel elő, amelyet ezzel a ban a francia bevánd ellenőrzés legfőbb tisz előtt, hangsúlyozva, fél az idegenek bekeveredés őt, mert nagyságát épen szere szöhevi.
A francia példa b arra, hogy a kimondó Románia és Franciaor vonjunk, éppen az a tekintetében. Nálunk még mindig a vajnd olyan intézkedések érvényben, amelyek tük az idegenek elha hanem igen sok esetben teszik. Nemhogy új nyerhetőségek, még h nyulnak is, állampolg az impérium átvételé nagy tömegének álla vezetőitől intézték el
Pedig épen a fran hogy a legújszább ne egyeztetendő az ide mindig szivesen és en alkalmazkodnak a befog gazdasági adottságáho musai kezeli ügyüket fogadó állam. Az a l faktorai megnehezítik elnyerését, önkéntelen tik, hogy félnek az id nytól, holott ez a fél al-prec, ha a románság erő: és fejlődő nép vó gok elnyerésének meg és talán készenlértki ló sít s-giti elő, haem is, amelyek munkájuk hestrégükkel nagymért onnek a kiaknázatlan, cekkel telített országt